

A HTMT HÍREI

200 éves a Magyar Tudományos Akadémia – Ünnepi könyvbemutató

Az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság Történettudományi Szakbizottsága, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Történeti Intézete és az ELTE HTK Történettudományi Kutatóintézet 2025. november 17-én délután 17 órától, az Erdélyi Múzeum–Egyesület előadótermében ünnepi könyvbemutatót szervez a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 200. évfordulója alkalmából. Köszöntőt mond: Nagy Róbert docens, a BBTE Magyar Történeti Intézetének igazgatója. A rendezvényt moderálja: Pál Judit egyetemi tanár, a KAB Történettudományi Szakbizottságának elnöke. [...] Többek között az alábbi kötetek kerülnek bemutatásra: A Magyar Tudományos Akadémia elnökei és főtítkárai. Szilágyi Adrienn. Bemutatja: Sipos Gábor (professor emeritus, BBTE). Ugrai János (szerk.): Zemplén és akadémikusai. Ugrai János (szerk.)... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

200 éves a Magyar Tudományos Akadémia – Ünnepi konferencia

Az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság a Román Akadémia Kolozsvári Tagozatával, illetve a Babeş–Bolyai Tudományegyetemmel együttműködésben, 2025. november 20-án 10 órai kezdettel jubileumi konferenciát szervez a BBTE Aula Magna termében. A román nyelvű, szinkrontolmácsolással kísért konferencia előadásai elsősorban a román–magyar tudományos kapcsolatok történetét állítják középpontba. Különös megtiszteltetés számunkra, hogy az eseményen köszöntőt mond Ioan-Aurel Pop, a Román Akadémia elnöke, Hudecz Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, valamint Adrian Petruşel, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem rektora... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Programsorozattal indult a magyar tudomány ünnepe Eszéken

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából idén is különleges programsorozattal várják az érdeklődőket Eszéken. A Glotta Nyelvi Intézet fő szervezésében megvalósuló, „Ismerjük meg önmagunkat!” mottóval meghirdetett eseménysorozat célja, hogy bemutassa a horvátországi magyar tudományos és művészeti élet sokszínűségét. [...] A megnyitó szakmai részét Pajrok Andor, a bajai Eötvös József Főiskola Gazdálkodási Intézetének főiskolai docense nyitotta meg „Költségeken keresztül az üzleti sikerig” című előadásával. [...] Ezt követően kerekasztal-beszélgetés várta az érdeklődőket „A Zrínyiek és a török hódoltság kora Magyarországon és Horvátországban” címmel, ahol a múlt hősei és a közös történelem kerültek reflektorfénybe. [...] A rendezvéneysorozat november 12-én a Drávaszögi költők találkozója című programmal folytatódik... Forrás: Kepesusagsag.com: [teljes cikk >](#)

200 éve érkezett a nagylelkű felajánlás

A Magyar Tudomány Ünnepeéről 1997 óta emlékezik meg a Magyar Tudományos Akadémia november 3-án. [...] Júniusban a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ a „Muravidéki magyar tudósok” című kiállítással – ami Budapesten is megtekinthető volt – tisztelgett az akadémia bicentenáriuma előtt. A fővárosi programot aztán elhozták a Muravidékre is a tudomány hónapja keretében, az eseményre Lendván került sor az előző hónapban. [...] Az itthoni kerekasztal-beszélgetésen, melyen Hornjak Árpád, a Pécsi Tudományegyetem munkatársa, valamint az MTA külső köztestületének tagjai: Zágorec-Csuka Judit, Göncz László a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság tagjai, valamint Kovács Attila, az MMTT jelenlegi vezetője vettek részt, megtudhattuk, hogy a muravidéki magyar tudományosság több mint 50 éves múltra tekint vissza, ám csak 2002 óta zajlik szervezett formában... Forrás: Nepusag.net: [teljes cikk >](#)

Közgyűlést tart a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács

Ahogy az már megszokottá vált, idén is megrendezésre kerül a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács éves közgyűlése. A közgyűlés tervezett időpontja: 2025. november 28., péntek. A helyszín: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem főépülete (Beregszász, Kossuth tér 6.), Gross Arnold terem. [...] A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) elnöksége megtartotta soron következő ülését, amelyre 2025. november 4-én került sor Ungváron, a Hungarológiai Központban. A tanácskozáson áttekintették a 2025-ös év tapasztalatait és eseményeit, megvitaták a kárpátaljai magyar tudományosság sikeres budapesti szereplését az MTA 200 rendezvéneysorozat keretében, valamint a 2025. évi közgyűlés előkészületeit és a Spenik Ottó-díj jelöltjeit... Forrás: KMAT.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

AUSZTRIA

Cikksorozat: Hol lehet magyarul tanulni?

Szerkesztőségünk tavasz óta sorozatban mutatja be az iskolai magyaroktatás lehetőségeit Ausztriában. A negyedik részben Felső-Ausztria és Vorarlberg kínálatának néztünk utána. [...] Felső-Ausztriában három településen érhető el a 2025/26-os tanévben

elsőnyelvi oktatás: legrégebben, vagyis tavaly óta Linzben, az idei évtől pedig Steyr városában, és a Grieskirchen régióban található Gallspach településen lehet állami keretek között magyarul tanulni. [...] Az elsőnyelvi magyaroktatásra a diákoknak mindenütt a saját iskolájukban kell jelentkezniük. Az igényfelmérés tavasszal történik, de az iskolaév elején még lehet csatlakozni... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) > [teljes cikk 4](#) >

Nem találtak tömegsírt Rohoncon

Az október közepén megkezdett újabb kutatás a 180 magyar zsidó kényszermunkás tömegsírja után, akiket a náci tisztviselők 1945-ben lelőttek Rohoncon, eredménytelenül zárult. Új módszert alkalmaztak az ásatások során, amelyek új ismereteket is hoztak. [...] A további kutatások szempontjából fontos megállapítás, hogy ezzel kizárható egy újabb, több forrás által is említett lehetséges gyanús terület... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#) >

Konferencia: Ausztriában élő magyar népcsoportok tevékenységét mutatták be

Idén ünnepli a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 200. évfordulóját, és ebből az alkalomból, mint minden novemberben a Magyar Tudományi Ünnepek alkalmából számos konferenciát szerveznek világszerte egyetemeken, és kutatóintézetek. Így történt ez november 3-án, hétfőn Magyarországon az egri Eszterházi Károlyi Katolikus Egyetemen is, ahol Szoták Szilvia, Mentsik Szilvia és Kelemen László is előadásokat tartott, amiben bemutatták az Ausztriában élő magyar népcsoportot és egyes intézmények tevékenységeit... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#) >

Állami kitüntetés Baumgartner Gerhardnak

A „Großes Ehrenzeichen“ kitüntetést vehette át a napokban, november 3-án a burgenlandi származású Baumgartner Gerhard történész Bécsben. Az elismerés a történettudományért és a kisebbségekért végzett munkáját egyaránt méltatja. Kutatásainak középpontjában az 1938 és 1945 közötti ellenállás és üldözés, a romák és szintik üldözésének története, az Osztrák Köztársaság náci múltjának feldolgozása és a burgenlandi nemzeti kisebbségek története álltak, több kötete is megjelent ezekben a témákban. [...] Mindezek mellett 28 éve elnöke a 100 éves múlta visszatekintő Bécsi Magyar Iskolaegyesületnek... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#) >

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Podcast: Hodoson a nagy világégés után

A „Sorsforduló a Mura mentén” műsorsorozat után a folytatással, az 1920-1921 utáni évtizedek történéseinek, sikeres és kevésbé örömteli időszakainak, különböző eseményeinek, valamint szereplőinek a megismerésére invitáljuk a múltunk iránt érdeklődőket. [...] Hodoson és Kapornakon ha lehet, még nagyobb sokkot okozott az impériumváltás, mint Lendva környékén. A műsorban közreműködik Göncz László történész, az MTA külső köztestületének tagja... Forrás: MMR.si: [teljes cikk](#) >

Új Petőfi-ösztöndíjas Szlovéniában

Szeptember közepén érkezett a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség és a ljubljanei József Attila Kultúregyesület közösen fogadott új ösztöndíjasa a Petőfi Sándor Program keretében: Gyarmathyné Koleszár Éva pedagógus. [...] Az ösztöndíjas francia-történelem szakon végzett a Debreceni Egyetemen, emellett pedig népijátásház-vezetői képesítéssel rendelkezik, amit a Nádudvari Kézműves Iskolában szerzett... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk](#) >

HORVÁTORSZÁG

A horvát parlament megszavazta a kötelező katonai szolgálatot

A horvát parlament elfogadta a védelmi törvény módosításait, visszaállítva az alapvető katonai kiképzést, amely 17 év kihagyás után 2026-ban indul újra – kizárólag férfiak számára kötelező jelleggel. [...] A nők számára nem kötelező a katonai szolgálat, de önkéntesen, saját kérésükre ők is megkaphatják az alapvető katonai kiképzést. Az első behívók december végéig várhatók... Forrás: Balk.hu: [teljes cikk](#) >

Horvát és magyar történészek beszélgettek a közös múltról

A zágrábi Liszt Intézetben telt ház előtt zajlott a horvát–magyar történész kerekasztal, amelynek témája az 1790 és 1918 közötti horvát-magyar kapcsolatok volt. [...] A telt ház előtt zajlott kerekasztal résztvevői Željko Holjevac, az Ivo Pilar Intézet igazgatója, Branko Ostajmer, a Horvát Történelmi Intézet tudományos főmunkatársa, Zsigmond Gábor, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója, valamint Sokcevićs Dénes, az ELTE HTK Történelmi Intézet tudományos főmunkatársa voltak. A beszélgetést Mladenovićs Anna, a Liszt Intézet igazgatója moderálta. A több mint két és fél órás eszmecsere során a történészek a horvát és magyar múlt „megosztó”

kérdéseit vették górcső alá. Külön hangsúlyt fektettek a perszonalunió sajátosságaira, a közös küzdelmekre és a szomszédsági együttélés kihívásaira... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Minden eddiginél nagyobb támogatás a magyar iskolát választó családoknak

A magyar és a horvát kormány immár közös támogatásával, a HMDK közreműködésével minden olyan elsős, ötödikes és első éves középiskolás diák 5000 eurós ösztöndíjban részesült, aki a 2025-2026-os tanévben Horvátországban magyar iskolába iratkozott, és az A modell szerint tanul. [...] Az ösztöndíjak folyósításához elengedhetetlen szerződések aláírására múlt szerdán került sor Pélmónostoron. Az Európa AP a HMDK közreműködésével 56 ösztöndíjat ítelt oda... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Belovár-Bilogora megyei magyar diákok drávaszögi és eszéki kirándulása

A Belovár-Bilogora megyei magyar kisebbségi önkormányzat idén is kirándulással jutalmazta a megyében magyarul tanuló diákokat: ezúttal a Drávaszögbe és Eszékre látogattak el, ahol megismerkedhettek a kis tömbmagyar közösség életével, kulturális örökségével és médiatevékenységével... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Tóth Péter Lóránt előadása Újbezdánban

„Toldi írójához elküldöm lelkemet...” – a Képek Petőfi és Arany barátságából című előadását mutatta be Újbezdánban a versvándor. [...] Az előadás a kiskőrösi Petőfi Szülőház és Múzeum felkérésére készült, a költő halálának 172. évfordulójára, és azóta több mint háromszáz alkalommal lett bemutatva... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Románia elismerné a femicídiumot, de az erőforrások hiányosak

Románia meghatározná jogilag a femicídium fogalmát. A kezdeményezés egy szemléletváltás kezdete is lehet, ha az állam valóban biztosítja a védelemhez szükséges erőforrásokat. [...] Október végéig 50 nőgyilkosság történt idén, és majdnem ugyanannyi nővel szembeni emberölési kísérlet. Még nem értünk az év végére, de már most kétszer annyi nőgyilkosságot követtek el, mint 2023-ban. A napokban benyújtották az első törvénytervezetet, amely bevezetné a femicídium fogalmát a román jogrendszerbe. A törvénytervezetet 273 parlamenti képviselő írta alá, így ez a legfinanszírozottabb törvénytervezet a rendszerváltás óta. [...] Radu Marinescu igazságügyi miniszter elmondta, hogy nyilvános vitára bocsátottak egy törvénytervezetet, amely szerint a nemi alapú gyilkosság életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő lenne... Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

A 250 éves felsőfokú kolozsvári orvostképzésre emlékeztek

Nemzetközi konferenciát szervezett csütörtökön a Babeş–Bolyai Tudományegyetem a Mária Terézia császárnő által 250 éve elrendelt orvosi kar létrehozása kapcsán. A konferencián nemcsak a kolozsvári, hanem magyar, német, szlovák szakemberek is előadtak. A megnyitón Adrian Petruşel, a BBTE rektora elmondta: az ősszel létrehozott Orvos- és Egészségtudományi Karral a régi hagyomány folytatására törekedtek. Markó Bálint BBTE-rektorhelyettes, az MTA külső köztestületének tagja kifejtette: a tizennyolcadik, illetve a tizenkilencedik században máig meghatározó fontosságú intézmények jöttek létre. A konferencia programja szerint az alábbi témakörökben hangzottak el előadások... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Az orosz–ukrán háború a Duna-deltát is tönkreteszi

A Duna-delta világszerte ismert, UNESCO-védett ökoszisztéma: 5.200 négyzetkilométeren 4.300 állatfaj és közel 3.000 növényfaj él. A francia Le Monde terjedelmes riportban számol be a Duna-delta egyre súlyosbodó ökológiai és társadalmi válságáról, amelynek hátterében elsősorban az orosz–ukrán háború, a fokozódó hajóforgalom és a klímaváltozás hatásai állnak. [...] Oroszország blokádja miatt az ukrán gabonaexport új útvonalakat keresett, így a Duna egyik mellékága, a Chilia-ág fontos szállítási folyosóvá vált. [...] A pelikánok „kivonulása” jól mutatja, mennyire sérülékeny az egész delta ökoszisztémája: ha egy ilyen nagy testű, feltűnő, és jól megfigyelhető faj is elhagyja megszokott élőhelyét, az annak a jele, hogy az ökoszisztéma egyensúlya megbomlott... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Imecs Mária, egyetemi tanár

Imecs Mária, az MTA külső közterületének tagja mérnök családba született Kolozsváron, maga is a mérnöki pályát választotta. Serdülőkorában atletizált, országos versenyeken nyert, majdnem kijutott az olimpiára is. A villamos hajtástechnika nemzetközileg is elismert szakértője lett, a Román Akadémia Traian Vuia-díjasa és a Romániai Műszaki Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja. Évtizedeken át tanított a Kolozsvári Műszaki Egyetemen, majd megalakulása után a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán. [...] A villamos hajtástechnika a tudományterület, ami a villamos gépek alkalmazásával és azoknak a szabályozásával foglalkozik. [...] Ez volt az a terület, amivel a legtöbbet foglalkoztam, és amelynek multidiszciplináris jelleggel nagyon széleskörű az

alkalmazhatósága. Úgyhogy nekem mindig férfiakkal kellett dolgoznom, annál is inkább mert az aktuális hajtástechnikai kutatás csapatmunkát igényel... Forrás: Noileg.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: A függőség a magány betegsége

Azt mondják, a függőség a magány betegsége. Egyrészt, mert a szenvedélybeteg falakat épít maga köré, apránként egy-egy téglát, így eltávolodik nemcsak a társaitól, kapcsolataitól, hanem önmagától, a saját érzéseitől is. Másrészt, gyakran előfordul az is, hogy valaki éppen a magány elviselésére, enyhítésére kezd el valamilyen szert használni. Bartha Éva klinikai pszichológussal, a Bonus Pastor Alapítvány terápiás munkatársával kezdünk bele a magány és a függőség közti kapcsolat, kapcsolódás elemzésébe. [...] A terápiás közösség az egyik leghatékonyabb segítség azok számára, akik magányosan, elszigetelten küzdenek a függőséggel... Forrás: Noileg.ro: [teljes cikk >](#)

Színháztörténeti konferencia a teátrum 125 éves jubileumán

A nagyvárad Szigligeti Színház fennállásának 125. évfordulója alkalmából színháztörténeti konferenciát szerveznek 2025. október 31-én, pénteken 13 és 16.30 óra között a teátrum páholyelőcsarnokában. [...] Nánay István Ódzsa és az operett című előadásával nyitotta a programot. A kritikus, egyetemi tanár felidézte, miként vált Nagyvárad az operett egyik közép-európai fellelővárává. [...] A tartalmas konferencia stílszerűen azzal zárult, hogy a jelenlevők megtekinthették az este hét órától bemutatott, Novák Eszter rendezte Csárdáskirálynőt a várad Szigligeti Színház előadásában... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: A Kolozsvári Magyar Történeti Intézet kettős könyvbemutatóján jártunk

A kolozsvári Magyar Történeti Intézet kettős könyvbemutatójára került sor a BBTE Akadémiai Klub termében. Az egyik kötet a Kolozsvári Magyar Történeti Intézet kilencedik évkönyve, címe pedig Pecsétek a múlt időben. Erdélyi évszázadok. Erről Nagy Róbert felelős szerkesztőt és Rüs-Fogarasi Enikő főszerkesztőt, az MTA külső köztestületének tagjait kérdezte összeállításában a Kolozsvári Rádió. A másik kötet egy két évvel ezelőtt lezajlott tudományos konferencia előadásait tartalmazza, és Transzilvanizmus: Bánffy Miklós 150., Kós Károly 140., Kemény János 120 címmel jelent meg. Ezzel kapcsolatban Tóth Szilárd szerkesztő, szintén az MTA külső köztestületének tagja nyilatkozott a rádiónak... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Rövid mondatok regénye az átkosról

„Az író abban hisz, hogy a valóság rekonstruálható. Abban nem hisz, hogy a valóság létezik”. Visky András – saját bevallása és az első kritikák szerint – erről a hitéről tesz tanúbizonyságot frissen megjelent, második regényében, az Illegalistákban. A trilógia első kötetében, a Kitelepítésben saját családja és gyermekora lágertraumáját írja meg. A második kötet perspektíváját azonban kitágítja. Többek között erről hallhattunk részleteket az Illegalisták kolozsvári bemutatóján, amelynek a Vallásszabadság Háza adott otthont november 6-án. [...] Visky Andrást a könyvbemutató után kérdezte Birtalan Albert, a Kolozsvári Rádió munkatársa... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Pepita tanoda: A sakk varázsa a tanteremben

A kolozsvári bemutatót követően november 7-én Nagyváradon is megismerkedhettek az érdeklődő pedagógusok a Napsugár–Szívárvány gyermekirodalmi lap legújabb kiadványával, a Pepita tanodával. A kiadvány célja, hogy játékos formában vezesse be a gyerekeket a sakk világába, és megmutassa, hogyan használható a stratégiai játék a tanórákon is. [...] A bemutatón Tunyogi Katalin a kiadvány születésének ötletéről beszélt, hiszen mint mondta, nehézkes a Napsugár honlapján, vagy a régi folyóiratokban megtalálni a sakkrovat havi feladatait, ezért úgy gondolták, hogy a négy év termését egy kiadványban összesítik... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

A Naphimnusz elvezethet a ferences lelkiséghez

„Ha elkezdjük tanulmányozni az idén 800 éves Naphimnuszt, azon keresztül megközelíthető Szent Ferenc lelkülete, gyűjtőszóval a ferences lelkiség” – mondta el a Krónikának Urbán Erik ferences szerzetes, a Kisebb Testvérek Szent István Királyról elnevezett Rendtartományának vezetője. [...] Urbán Eriket annak kapcsán is kérdeztük, hogy november 8-án a Naphimnuszok című felolvasószínházi előadást tekintheti meg a közönség a kolozsvári kolostorban. [...] Itt nagyon fontos megkülönböztetni, hogy Ferenc a Napot, a Holdat, a csillagokat nem tekinti Istennek, hanem csak teremtményeknek, Istenre utaló jeleknek... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: A magyar tudósok jól ötvözik az elméletet és a gyakorlatot

A magyar tudomány ünnepéhez kötött szerda délutáni sepsiszentgyörgyi ismeretterjesztő előadásán Nagy Péter Zoltán hangsúlyozta: a magyar tudósokat mindig az interdiszciplináris gondolkodás jellemezte, és sok kutatóval szemben előnyük, hogy jól ötvözik az elméletet és a gyakorlatot. [...] Az előadásban a magyar Nobel-díjasokról volt szó, de a hallgatóság ennél többet

kapott, mert az előadó röviden társadalmi összefüggésben is ismertette a magyar és a nemzetközi tudományosság 20. századi és jelenkori viszonyait. [...] Utánanéztünk: a Magyar Tudományos Akadémia a témában Bazsa Györgynek, a Debreceni Egyetem professzorának legújabb vonatkozó összefoglalóját javasolja, amely a Magyar Tudomány folyóiratban jelent meg. [...] Szóban forgó adatbázisból kiderül, tizenketten születtek Magyarországon, és még tíz tudósnak egyik vagy mindkét szülője magyar volt, de nem magyar nyelvterületen születtek... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Megjelent Papp Sebők Attila új kötete

Papp-Sebők Attila 1997-ben született Sepsiszentgyörgyön. Jelenleg Kecskeméten és Siófokon él, pszichológiát tanul. 2022-ben Móricz Zsigmond-ösztöndíjban részesült. Szövegeit közölte többek között az Élet és Irodalom, a Jelenkor, a Bárka és a Helikon is. Káté című verseskötete nemrég jelent meg a Fiatal Írók Szövetsége kiadásában. [...] A szerző így vall magáról: „A Káté az elveszés és a magamra találás könyve, a belső billegés hit és hitetlenség között, állandó „lipinka-játék”, mintha lendülettel minden átvészeltető, felülírható lenne... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Sikerült újrafedni a Szamoshát utolsó szalmafedeles házát

Közösségi összefogással a hétvégén sikerült újrafedni a Kolozs megyei Kidében a Szamoshát utolsó szalmafedeles házát. A meghirdetett két napos kalákán a máshonnan érkezőkön kívül – a szervezők becslése szerint – a helyi lakosok mintegy fele részt vett a munkában. [...] A kezdeményezők célja a felújításnál az volt, hogy megőrizték az épület jellegzetességét, és természetes, hagyományos anyagokat használjanak. A munkálatokat szalmafedeles házakra szakosodott máramarosi mesterek irányították, míg a szalma Türe falu határából került a helyszínre... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Nő a szakképesítés nélkül letanított órák száma

Az Állami Tanfelügyelet, és az Oktatáspolitikai Intézet évente közzéteszi jelentését. Visszatérő probléma, hogy az iskolákban oktatott tantárgyak csaknem egyharmadát nem szakos pedagógusok oktatják. Ez a probléma elsősorban a kisiskolák esetében jelent komoly gondot. A pedagógiai karok arra panaszkodnak, hogy kevés a jelentkező a természettudományi szakokra, valószínűleg azok igényessége miatt. [...] A Selye János Egyetemen célzott kormánytámogatásban, külön ösztöndíjban részesülnek azok a tanulók, akik informatikát, matematikát vagy kémia tanári szakot tanulnak... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: A körzetesített iskolahálózat és az alacsonyabb állami támogatás negatívan érinti az egyházi iskolákat

A Szlovákiában működő magyar tanítási nyelvű egyházi iskolák vezetői rendszeresen találkoznak egymással, hogy megerősítsék szakmai és lelki közösségüket. Az idei komáromi találkozón azonban nemcsak a szétszórtságából fakadó kihívások kerültek előtérbe, hanem egy újabb, komoly aggodalom is: az oktatási törvény módosítása. Az új szabályozás szerint azok az egyházi intézmények, amelyek továbbra is ragaszkodnak keresztény arculatukhoz, és nem alkalmazkodnak a körzetesítési elvárásokhoz, akár 20%-kal kevesebb állami támogatásban részesülhetnek... Forrás: Hírek.sk: [teljes cikk >](#)

Határon túli magyar könyvtárak is pályázhatnak a KIM versenyfelhívására

Már lehet jelentkezni a Könyvtári kihívás 2025/2026 pályázatra, a Könyvtári Intézet honlapján elérhető a pályázati csomag – mondta el Vincze Máté közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkár, aki kiemelte, a kiírás újdonsága, hogy határon túli magyar könyvtárak is közvetlenül pályázhatnak... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: A Könnyedén a legfrissebb irodalmi sláger

Laboda Róbert volt a KultúrKorzó novemberi irodalmi estjének vendége, ahol nemrégien megjelent kötetéről beszélgetett H. Nagy Péterrel. [...] Slammer vagy költő, netán költő-slammer? Laboda Róbert nem gondolja, hogy a műfaji korlátok számítanának – vagy hogy egyáltalán, léteznének, erre több alkalommal rámutatott az este folyamán. Az azóta eltelt egy évtizedben további három kötete jelent meg. A slam poetry-fellépésekkel felhagyott, bár gyökereire büszke: úgy gondolja, kár érte, hogy az eredetileg underground slam poetry mainstreammá vált. H. Nagy Péter egyetemi tanár, irodalomtörténész, az MTA külső köztestületének tagja a KultúrKorzó irodalmi beszélgetéseinek házigazdája éppen a szerkesztői elv, az alanyi költészet kérdése mentén indította a beszélgetést... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Scheirich László Tátra-kutató és csillagász

Különleges életstílus lehetett Szlovákia második legmagasabb pontján, 2600 méter felett megfigyelő csillagászként dolgozni a Lomnici-csúcson működő Lomnici-csúcsi Napfizikai Observatóriumba negyven éven át, de Scheirich László szabadidejében sem ült otthon a tévé előtt. [...] A Losoncról származó László először tizenkilenc évesen látta meg a Tátrát, és a látvány örökre rabul

ejtette. [...] A csehszlovák észlelő csillagászat egyik legnagyobb eredményét is a szerencsés véletlennek tudja be, 1969 októberében épp a távcső mellett állt, amikor egyedülként észlelték egy pár óráig tartó napkitörést, és sikerült lefényképeznie a napkoronában a tízszer ionizált argon spektrális vonalait. [...] Gyerekei valamennyien tudományos pályára léptek: történész, csillagász, fizikus és atomfizikus lett belőlük. Két gyereke Prága mellett lakik, másik kettő Brno közelében... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Fél évszázados jubileumát ünnepelte a tornaljai Andante Kórus

A Csemadok Területi Választmánya és Tornaljai Alapszervezete november 8-án közösen rendezte meg az Andante Kórus megalakulásának 50. évfordulója alkalmából tartott kórustalálkozót a Tornaljai Tompa Mihály Városi Művelődési Központban. [...] A Csemadok Tornaljai Alapszervezetének Vegyes Kara 1975-ben alakult Barassó Katalin zenetanárnő kezdeményezésére az alapszervezet vezetőségének támogatásával... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Csontváry a Napút festője – filmbemutató Losoncon

A Csontváry a Napút festője című dokumentumfilmet először láthatta a közönség magyar nyelven. A premier vetítésre a Nógrádi Könyvtárban került sor Losoncon. A dokumentumfilm bemutatja Csontváry Kosztka Tivadar festő életének és művészetének legfontosabb pillanatait... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Soha nem beszéltünk róla

A kitelepítés mély nyomokat hagyott a családban, de soha nem beszéltünk róla, a szülők nem akartak emlékezni rá – mondja Máténé Sebő Piroska nyugalmazott pedagógus, akinek családját, magyarok ezreivel egyetemben, csehországi kényszermunkára hurcolták. [...] Csaknem másfél évnek kellett elteltie, amíg hazaindulhattak. A cseh falura nem nyomta rá a bélyegét a pár évvel korábbi világégés, Paskaházára annál inkább. Az ő házukon is – amelybe deportálásuk után nagynénje költözött be, nehogy elvegyék és odaadják a faluba behozott szlovák családoknak – akna ütötte lyuk tátongott... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Videó: A Magyar Tudomány Napja a Délvidéken

A globalizáció társadalmi hatásai témában szervezett tudományos tanácskozást a Vajdasági Magyar Tudományos Társaság. A Magyar Tudomány Napja a Délvidéken elnevezésű eseményt a Tartományi Képviselőházban tartották meg a vajdasági és magyarországi tudományos közösség képviselőinek részvételével. [...] A tanácskozás résztvevői, az MTA külső köztestületének tagjai: Bagi Ferenc, Szalma József, Gyűlvézi Gyula többek közt jogi, közgazdasági, nyelvi, irodalmi, egészségügyi és műszaki szempontból vizsgálták a globalizáció helyi és regionális szinten kifejtett társadalmi hatásait... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Nemzetközi, tudományos konferencia-sorozat az MTTK-n

A szabadkai székhelyű Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar megtartotta idei nemzetközi, tudományos konferencia-sorozatát, amelyen pedagógiai, módszertani kérdésekről tartottak előadásokat, de a mesterséges intelligencia szerepére is kitértek. [...] A karon párhuzamosan három konferenciát rendeztek meg, a 12. IKT az oktatásban Konferenciát, a 14. Nemzetközi Módszertani Konferenciát és a 19. Nemzetközi Tudományos Konferenciát... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Kádár Annamária tartott előadást Nagybecskerekben

Ki vagyok én? Identitáskeresés kamaszkorban címmel tartott szerdán előadást Kádár Annamária pszichológus, a Babes-Bolyai Tudományegyetem docense, az MTA külső köztestületének tagja. A rendezvényt a Mathias Corvinus Collegium a nagybecskereki Petőfi Magyar Művelődési Egyesülettel közösen szervezte meg. [...] Igen, ez egy fogaskérdés, hiszen teljesen átírhatók a régi pszichológiai elméletek, amelyek jóval szűkebb időszakban jelölték meg a kamaszkort. Míg 10–20 évvel ezelőtt a kamaszkor jóval szűkebb életszakaszt jelentett, ma a kutatások szerint a korai serdülőkort már 8 évesen megkezdődik, és akár 29 éves korig is eltarthat... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk >](#)

Videó: 22. zEtna Irodalmi Fesztivál

A zentai Alkotóházban nyílt meg a 22. Zetna Irodalmi Fesztivál, amely idén a plutónikus jelzőt kapta. A háromnapos rendezvényen írók, költők és művészek találkoznak, hogy a kortárs irodalomról, művészetekről és gondolatokról beszélgessenek. [...] A fesztivál ideji mottója, a Plutónikus, a mélységre és a belső világokra utal. A szervezők szerint az irodalom ma is képes olyan rétegeket megérinteni, amelyek túlmutatnak a felszínen... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Ünnepel a pedagógustársadalom

Magyarkanizsa Községi Pedagógus Egyesülete a Művészetek Házában megtartotta hagyományos pedagógusnap ünnepi akadémiáját, ahol az elmúlt év kiemelkedően teljesítő oktatóit díjazta. [...] A magyarkanizsai Pedagógus Egyesület 25. évfordulóján Vajda Attila igazgató elmondta: az elismerés különlegessége, hogy a munkaközösségek terjesztik fel maguk közül a leendő díjazott pedagógusokat... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Oktatási miniszter: Két szakaszban emelik a pedagógusbéreket

Okszen Liszovij oktatási és tudományos miniszter ismertette: A 2026-os állami költségvetés tervezete két szakaszban biztosít forrásokat a tanári kar fizetésének emelésére: január 1-jétől az alaphét 30%-ával, valamint szeptember 1-jétől további 20%-kal. Ez összesen 50%-os emelést jelent az év során” – mondta el a miniszter... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Határ menti fellendülés: Kárpátalja újra írja az ipari térképet

Míg korábban Kárpátalja neve inkább a turizmushoz, a határ menti kereskedelemhez és a külföldi munkavállaláshoz kapcsolódott, ma már industrializációs fellendülésről beszélnek: gyárak nyílnak, ipari parkok épülnek, az önkormányzatok pedig iparnapokat és gépészeti fesztiválokat rendeznek. Az orosz invázió ugyanis új gazdasági súlypontot teremtett a legnyugatibb régióban. [...] A vállalatvezetők egybehangzóan dicsérik a kárpátaljai közigazgatás működését. A megyei kormányzat „egyablakos” rendszerben segíti az új cégek letelepedését: a beruházók egyetlen megjelenéssel intézhetik az áram-, gáz-, víz- és engedélyügyeket. [...] A megyei vezetés adatai szerint a betelepült vállalatok 2022-ben 92 millió, 2023-ban 202 millió, 2024-ben 503 millió, 2025-ben pedig 756 millió hrvnya adót fizettek be... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Huszonkettedik alkalommal szervezték meg a Rákóczi Egyetemen a Fiatal Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciáját

A GENIUS Jótékonyági Alapítvány a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemmel együttműködve minden év őszén, a Magyar Tudomány Napja alkalmából szervezi meg a Fiatal Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciáját. A hagyományokhoz hűen most is a Magyar Tudomány Napjához igazodva tartották meg a tudományos rendezvényt a Rákóczi Egyetem Apáczai Csere János Könyvtár Központi olvasótermében. [...] A 22 év alatt sok pozitív változáson ment keresztül a konferencia. Az előadók egyre felkészültebbek, egyre sokoldalúbb a témaválasztás. A mentor-diák kapcsolatok most is létrejöttek, ami nagyban segíti a tudományosság fejlődését. Idén 16 fiatal előadó jelentkezett a konferenciára... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Bemutatták a Lehoczky Tivadar honismereti múzeumból szóló háromnyelvű brossurát

A Lehoczky Tivadar megyei honismereti múzeumból mostantól rövid és gyors információkat lehet olvasni „A középkori erődítménytől a modern kulturális központig” című brossurában. Ráadásul három nyelven: ukránul, magyarul és angolul. A videóban Csatóry György kutató, az MTA külső köztestületének tagja is megszólal a kiadvány kapcsán... Forrás: Youtube/TV21Ungvár: [teljes cikk >](#)

Második alkalommal került megrendezésre a Kárpát-medencei Családkonferencia

A Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete immár második alkalommal szervezte meg a Kárpát-medencei Családkonferenciát. A találkozót Beregszászban, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központban tartották. Az ünnepélyes megnyitó egyházi áldásokkal, köszöntőkkel kezdődött. [...] A mai konferencián bemutatásra kerül a Nagycsaládok társadalmi-gazdasági helyzetének témakörében készült kutatás – tette hozzá a KMNE elnöke Tarpai József. A kutatási eredményeket Hires-László Kornélia, a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont vezetője, az MTA külső köztestületének tagja mutatta be Otthon a határon: a KMNE-családok identitása és mindennapjai 2025-ben címmel... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)